

PARODOS „Ar lengva būti pirmiems? Telšių XX a. pr. kultūrinis sąjūdis“ turas po ŽEMAITIJĄ

Rasida ŽYGIENĖ

Šventė Kretingos muziejuje. Danutės Mukienės nuotrauka

2022-ųjų metų lapkričio 16 d. Telšių kultūros centre atidaryta Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus parodos interaktyvi mobili paroda „Ar lengva būti pirmiems? Telšių XX a. pr. kultūrinis sąjūdis“, kurią lydi edukaciniai renginiai ir paskaitos, susitikimai su įžymiais Lietuvos menininkais ir mokslininkais, kultūros veikėjais, sulaukė didelio lankytojų susidomėjimo.

Ši paroda – tai pasakojimas apie žemaičiams svarbų kultūrinio gyvenimo istorijos tarpą. Ji yra inspiruota Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje saugomos unikalios Telšių scenos ir dailės mėgėjų draugijos „Kanklės“ XX a. pr. Telšiuose pastatytų lietuviškų spektaklių, surengtų viešų vakarų afišų, nuotraukų ir dokumentų kolekcijos bei Žemaičių muziejuje „Alka“ esančių eksponatų, susijusių su „Kanklių“ draugijos veikla.

Paroda pristato XX a. pr. Telšiuose vykusius kultūros procesus ir patirtis aktualizuodama Žemaitijos kultūros istoriją, profesionalaus teatro ištakas.

Telšiškiai, platindami lietuvybę, skatindami kraštiečius tautiniam

darbui, ugdydami tautinio bendruomeniškumo dvasią, atliko svarbią visuomenės telkimo, gimtosios kalbos skleidimo, tautinės savimonės ugdymo misiją. Tuo laikotarpiu Telšiuose veikusi Scenos ir dailės mėgėjų draugija „Kanklės“ buvo bene įvairiausių tautinio kultūrinio sąjūdžio pavyzdys Lietuvoje.

Parodą sudaro šeši skyriai, nuosekliai pasakojantys apie XX a. pr. Telšiuose vykusį kultūrinį sąjūdį. Jo epicentre buvo Telšių scenos ir dailės mėgėjų draugija „Kanklės“ bei draugijos įkūrėjas Feliksas Milevičius.

Atsakymą į klausimą „Ar lengva būti pirmiems?“ parodos lankytojai randa susipažinę su F. Milevičiaus ir jo bendražygių veikla. Paroda patraukia ne tik istoriją liudijančiomis nuotraukomis, ranka rašytomis ano meto afišomis, kultūrinių renginių programomis, bet ir joje pateiktais informaciniais tekstais. Parodos lankytojams yra sudaryta galimybė „pasivaikščioti“ po Telšius naudojantis viename iš stendų pateiktu miesto žė-

Vėžaičių dvaro pastatas, kuriame veikia Vėžaičių kultūros centras. Rasidos Žygienės nuotrauka

mėlapiu, virtualiai aplankant svarbiausias su parodos tema susijusias miesto vietas, peržiūrint vaizdo įrašus. Paroda pagauli ir tuo, kad jame yra pateiktas testas, sudarantis galimybę patikrinti savo žinias apie XX a. pradžios Telšių kultūrinį gyvenimą.

Ši paroda Žemaitijos sostinėje buvo eksponuojama iki 2022-ųjų pabaigos, o tada pradėjo turą po Žemaitijos regioną. Šiais metais nuo vasario 6 d. iki kovo 6 d. ji veikė Žemaičių dailės muziejuje Plungėje, kur sulaukė apie 8000 lankytojų. Nuo kovo 8-osios iki balandžio 13 d. paroda buvo eksponuojama Plungės rajono Kulių kultūros centre, o tada pasuko į Vėžaičių kultūros centrą (Klaipėdos rajonas), kur eksponuojama iki birželio 6 dienos. Vasaros laikotarpiu (birželio 7–rugpjūčio 1 dienomis) ji lankytojų lauks Kretingos muziejuje.

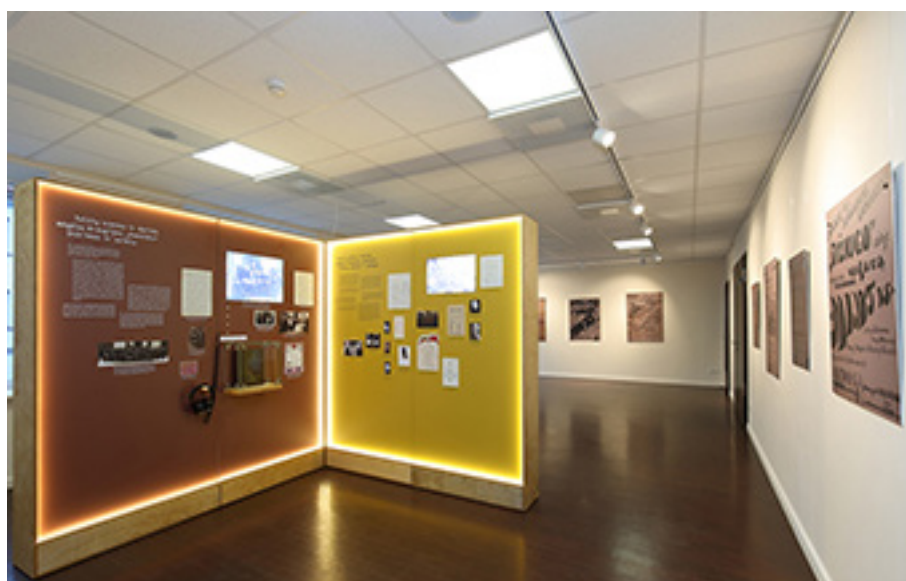
Parodą jos turo po Žemaitiją metu taip pat papildė kultūriniai renginiai: edukaciniai užsiėmimai, susitikimai su įvairių meno sričių specialistais, paskaitos.

Parodos organizatoriai ir įgyvendintojai: projekto vadovė – Rasida Žygienė, parodos kuratorė – Danutė Mukienė, dizainerė – Ieva Šimkonytė, grafikos dizaineris – Vilmantas Žumbys.

Projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba.

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Zenono Nekrošiaus nuotraukose – Telšių kultūros centre veikusios parodos fragmentai

Plungėje vykusio edukacinio užsiėmimo, kuriame dalyvavo Trečio amžiaus universiteto lankytojai, akimirka. Jolantos Miltenės nuotrauka